

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Արցախբանկ» փակ բաժնետիրական
ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2016թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	4
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	6
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	7
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	8

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրասր Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երեւան 0012
Վաղարշյան 8/1

Տ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«Արցախբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և խորհրդին.

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Արցախբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության («Բանկ») ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Բանկի՝ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկի՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու, ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Բանկը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՄ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցված կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:

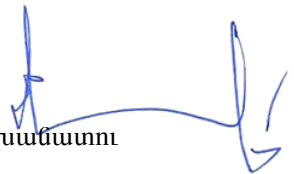
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Բանկի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Բանկը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Գագիկ Գյուլբուդադյան
Տնօրեն

Արմեն Հովհաննիսյան
Առաջադրանքի պատասխանատու

14 ապրիլի, 2017թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	10,864,006	10,312,436
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(6,771,863)	(6,615,340)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		4,092,143	3,697,096
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	359,536	418,983
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(91,961)	(93,077)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		267,575	325,906
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	619,473	523,576
Այլ եկամուտներ	9	614,932	549,925
Արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	10	865,600	(5,903,641)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ վնաս		-	(292)
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս		(94,716)	(29,659)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(1,897,859)	(1,914,344)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	20	(311,419)	(460,097)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	(27,618)	(22,666)
Այլ ծախսեր	12	(1,674,142)	(948,108)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկում		2,453,969	(4,182,304)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	13	425,999	7,955
Տարվա շահույթ/(վնաս)		2,879,968	(4,174,349)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հողվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս		(350)	-
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(350)	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		2,879,618	(4,174,349)

8-ից 67 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	10,993,034	12,781,907
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	3,065,140	2,257,793
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		-	3,416
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	16	54,589	29,964
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	17	14,789,086	61,368
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	18	2,802,317	8,691,709
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	19	64,509,658	63,510,814
Հիմնական միջոցներ	20	3,368,553	3,616,649
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	56,652	77,927
Բռնագանձված ակտիվներ	22	2,077,390	2,257,733
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով		271,013	271,013
Հետաձգված հարկային ակտիվ	13	351,124	-
Այլ ակտիվներ	23	1,136,235	437,915
Ընդամենը՝ ակտիվներ		103,474,791	93,998,208
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	24	10,322,069	26,455,300
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	25	59,138,224	50,079,670
Առևտրային պարտավորություն	15	-	844,308
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություն		-	3,214
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	-	74,875
Ստորադաս փոխառություն	26	7,729,539	5,305,313
Այլ պարտավորություններ	27	188,990	219,177
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		77,378,822	82,981,857
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	28	23,261,150	11,061,150
Գլխավոր պահուստ		657,233	657,233
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստ		(350)	-
Այլ պահուստներ		1,541,289	1,541,289
Զբաղիված շահույթ/(կուտակված մնաս)		636,647	(2,243,321)
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		26,095,969	11,016,351
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		103,474,791	93,998,208

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված 4-ից 67 էջերում, ստորագրվել են Բանկի գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2017թ. ապրիլի 14-ին:

Մխիթարյան Կարոտի
 Գործադիր տնօրեն

Խաչատրյան Ռուզան
 Գլխավոր հաշվապահ

8-ից 67 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ / (Կուտակված վնաս)	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,561,150	657,233	1,541,289	-	1,931,028	10,690,700
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	4,500,000	-	-	-	-	4,500,000
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	4,500,000	-	-	-	-	4,500,000
Տարվա վնաս	-	-	-	-	(4,174,349)	(4,174,349)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	(4,174,349)	(4,174,349)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,061,150	657,233	1,541,289	-	(2,243,321)	11,016,351
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	12,200,000	-	-	-	-	12,200,000
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	12,200,000	-	-	-	-	12,200,000
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	2,879,968	2,879,968
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	-	-
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	-	(350)	-	(350)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(350)	2,879,968	2,879,618
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,261,150	657,233	1,541,289	(350)	636,647	26,095,969

8-ից 67 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Վնաս մինչև հարկումը	2,453,969	(4,182,304)
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	339,037	482,763
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից զուտ (օգուտ)/ վնաս	(6,633)	3,203
Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	(865,600)	5,903,641
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	94,716	29,659
Ստացվելիք տոկոսներ	(562,713)	(1,408)
Վճարվելիք տոկոսներ	70,999	86,554
Այլ ակտիվների արժեզրկումից և վաճառքից զուտ վնաս	625,826	-
Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ օգուտ	(129,072)	(34,312)
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	2,020,529	2,287,796
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական ակտիվներում</i>		
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(805,262)	(1,656,547)
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(9,453,805)	(1,387,498)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(825,804)	(5,678,100)
Բռնագանձված ակտիվներ	(162,834)	558,468
Այլ ակտիվներ	9,196	151,942
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(16,025,713)	7,091,024
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	8,942,135	(3,176,374)
Ածանցյալ գործիքներ	129,274	34,110
Այլ պարտավորություններ	(27,398)	(287,116)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(16,199,682)	(2,062,295)
Վճարված շահութահարկ	-	(38,716)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(16,199,682)	(2,101,011)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Հիմնական միջոցների առք	(91,639)	(155,070)
Հիմնական միջոցների վաճառք	38,063	-
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(9,457)	(7,732)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(63,033)	(162,802)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ստորադաս փոխառություն	2,424,226	1,380,911
Երկարաժամկետ վարկեր	(158,972)	(310,241)
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	12,200,000	4,500,000
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	14,465,254	5,570,670
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	(1,797,461)	3,306,857
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	12,781,907	9,488,360
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	8,588	(13,310)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 14)	10,993,034	12,781,907
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	10,301,293	10,311,028
Վճարված տոկոսներ	(6,700,864)	(6,528,786)

8-ից 67 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«Արցախբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1996թ-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1996թ-ի օգոստոսի 14-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N75 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, MasterCard քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, (ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը), ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկն ունի քսաներկու մասնաճյուղ ,որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Բանկի գլխամասային գրասենյակի հասցեն է՝ ք. Երևան, Չարենցի փ.1Բ:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին

համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2016թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել: Չնայած ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2016թ-ին՝ դրանք որևէ էական ազդեցություն չունեն Բանկի տարեկան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Սահմանված հատուցումների պլաններ՝ աշխատակիցների վճարներ (ՀՀՄՍ 19 փոփոխություններ)*
- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)*
- *Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում (ՀՀՄՍ 38 և ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)*
- *Համատեղ գործողություններում շահերի ձեռքբերման հաշվառում» (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)*
- *Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում սեփական կապիտալի մեթոդը (ՀՀՄՍ 27 փոփոխություններ)*
- *ՖՀՄՍ 14 հաշիվների կանոնավոր հետաձգում*
- *2012-2014թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով*

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՀՀՄՍ 12 (Փոփոխություններ) «Շահութահարկեր»

ՀՀՄՍԽ-ը թողարկել է «Չիրացված վնասների համար հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում» պարզաբանումը, որը ՀՀՄՍ 12-ում՝ «Շահութահարկեր», կատարում է որոշակի փոփոխություններ: Փոփոխությունները պարզաբանում են, թե ինչպես պետք է հաշվառել իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվները, հատկապես այն դեպքերում, երբ շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխությունները նվազեցնում են պարտքային գործիքի իրական արժեքը սկզբնական արժեքից ցածր մակարդակի:

Սույն փոփոխությունները պարզաբանում են հետևյալը.

- այն պարտքային գործիքների գծով չիրացված վնասները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, իսկ հարկային առումով՝ սկզբնական արժեքով, առաջացնում են նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ՝ անկախ նրանից, թե պարտքային գործիքին տիրապետողն ակնկալում է վերականգնել դրա հաշվեկշռային արժեքը՝ այն վաճառելու, թե օգտագործելու միջոցով,
- ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի սահմանափակում հարկման ենթակա ապագա հավանական շահույթների գնահատումը,
- հարկման ենթակա ապագա շահույթների գնահատումները չեն ներառում նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձումից առաջացող հարկային նվազեցումները,
- ընկերությունը պետք է հաշվի առնի, արդյոք հարկային օրենսդրությունն արգելում է հարկվող շահույթների այն աղբյուրները, որոնց առումով այն կարող է նվազեցումներ կատարել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման մասով: Եթե հարկային օրենսդրությունում չկան այդպիսի արգելքներ, ընկերությունը գնահատում է նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը բոլոր այլ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հետ համատեղ:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2017թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և պետք է կիրառվեն հետընթաց: Ղեկավարության գնահատմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՍԽ-ն վերջերս թողարկել է *ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»* (2014), ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը՝ փոխարինելու *ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»*: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՍ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ, և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «սպասվող վարկային կորուստ» մոդելը: ՖՀՄՍ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց: Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍ 15, Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

ՖՀՄՍ 15-ը ներկայացնում է հասույթի ճանաչման նոր պահանջներ՝ փոխարինելով *ՀՀՄՍ 18 «Հասույթ»*, *ՀՀՄՍ 11 «Կառուցման պայմանագրեր»*, և որոշ հասույթի հետ կապված մեկնաբանություններ: Նոր ստանդարտը սահմանում է հսկողության վրա հիմնված հասույթի ճանաչման մոդել և տրամադրում է հավելյալ ուղղորդում մանրամասնորեն չլուսաբանված տարբեր բնագավառներում գործող ՖՀՄՍ-ների ներքո, այդ թվում, թե պայմանավորվածությունների համար ինչպես հաշվառել բազմաթիվ կատարողական պարտավորությունները, փոփոխական գնագոյացումը, հաճախորդների փոխհատուցման իրավունքները, մատակարարների հետգնման տարբերակները և այլ ընդհանուր բարդություններ:

ՖՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններում: Բանկի ղեկավարությունը դեռ չի գնահատել ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 16, Վարձակալություն

ՖՀՄՍ 16-ը ներկայացնում է վարձակալության հաշվառման նոր պահանջներ և փոփոխություններ: ՖՀՄՍ 16-ը սահմանում է, որ վարձակալները պետք է հաշվառեն վարձակալությունները «հաշվապահական հաշվեկշռում»՝ ճանաչելով «օգտագործման իրավունքը» որպես ակտիվ և վարձակալության գծով համապատասխան պարտավորությունը:

Միևնույն ժամանակ ՖՀՄՍ 16-ը՝

- փոփոխում է վարձակալության սահմանումը,
- սահմանում է ակտիվի և պարտավորության հաշվառման պահանջներ, այդ թվում՝ այնպիսի առանձնահատկություններ, ինչպիսիք են ոչ-վարձակալական տարրերը, փոփոխվող վարձակալական վճարները և արտոնյալ (օպցիոն) ժամանակաշրջանները;
- ազատման հնարավորություն է տալիս կարճաժամկետ վարձակալությունների և ցածրարժեք ակտիվների համար,

- փոխում է «վաճառք հետադարձ վարձակալությամբ» պայմանավորվածությունների հաշվառումը,
- մեծապես պահպանում է ՀՀՄՍ 17-ի մոտեցումը՝ վարձատուների հաշվառման մասով;
- ներկայացնում է նոր բացահայտման պահանջներ:

ՖՀՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է ստանդարտի վաղաժամկետ կիրառումը՝ պայմանով, որ ՖՀՄՍ 15-ը «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ», նույնպես կիրառվի: Բանկի ղեկավարությունը դեռևս չի գնահատել ՖՀՄՍ 16-ի ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտը կամ ծախսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում էրբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթի՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսիք են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	483.94	483.75
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	512.20	528.69

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացմանը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ Ար-Զա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտային գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ կատեգորիաների.

- ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Իրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են

դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝
իրական արժեքով հաշվառվող:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող,
բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային
նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են շահույթի կամ
վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման
ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի
պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրացումը: Եթե Բանկի կողմից
իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա
ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման
ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով
արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական
ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ
տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական
արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական
արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է
շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական
արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է
որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի
կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:
Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝
կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող
վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով
մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու
փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների
գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի
գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ
ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման
համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում
փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները
նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար
մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած
օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի
օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը
վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն
դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի
կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:
Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ

վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Խումբը/Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ գեղջված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի

միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյուաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում *Ֆինանսական ակտիվներ*

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապահանջվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարքի ապահանջմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետզման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ հողի և շինությունների, որոնք ներկայացված են վերագնահատված արժեքով:

Բանկի շենքերը ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր և շինություններ	30	3.33
Յամակարգիչներ	3	33.3
Բանկումատներ	10	10
Սարքավորումներ	5	20
Փոխադրամիջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շինությունները վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և/կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

4.15 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.16 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների, հաճախորդների հաշիվները և ստորադաս փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրող փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտատպանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.18 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.19 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի

ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.20 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Դեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 31):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 30):

Վարկերի և այլ փոխառվությունների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխառվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխառվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թուլությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 29 ծանոթագրությունը:

Բանկի ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական

վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2016	2015
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	8,984,443	9,184,882
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	1,097,858	788,192
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	21,135	22,368
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	242,554	117,557
Արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեզրկված տոկոսներ	518,016	199,437
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	10,864,006	10,312,436
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	4,455,851	4,334,649
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,188,285	1,086,180
Ռեպո գործառնություններ	513,879	722,335
Ստորադաս փոխառություններ	613,848	472,176
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6,771,863	6,615,340

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2016	2015
Վճարահաշվարկային և այլ գործառնություններ	208,282	259,482
Վճարային քարտերով գործառնություններ	144,762	140,789
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	6,492	18,712
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	359,536	418,983
Փոխանցումներ և դրամարկղային գործառնություններ	11,169	14,797
Վճարային քարտերով գործառնություններ	80,792	78,280
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	91,961	93,077

8 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2016	2015
Արտարժությալի գործարքներից զուտ եկամուտ	323,241	428,276
Առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ օգուտ	-	7,826
Ածանցյալ գործիքներից զուտ օգուտ	167,160	53,161
Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ օգուտ	129,072	34,313
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	619,473	523,576

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2016	2015
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	568,389	513,271
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ	17,952	-
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ եկամուտ	9,747	-
Այլ ակտիվների վաճառքից զուտ եկամուտ	-	7,607
Շնորհից եկամուտ (ծանոթագրություն 27)	476	1,138
Այլ եկամուտ	18,368	27,909
Ընդամենը այլ եկամուտներ	614,932	549,925

10 Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ	2016	2015
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (ծանոթագրություն 19)	(3,148,883)	5,818,320
Այլ ակտիվներ (ծանոթագրություն 23)	2,283,283	46,366
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (ծանոթագրություն 15)	-	40,969
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ (ծանոթագրություն 16)	-	(2,014)
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	(865,600)	5,903,641

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2016	2015
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	1,896,193	1,913,754
Այլ ծախսեր	1,666	590
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	1,897,859	1,914,344

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2016	2015
Վարձակալության գծով ծախսեր	195,704	165,192
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	174,007	176,662
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	140,994	132,287
Պահպանության ծախսեր	119,503	83,831
Այլ ակտիվների գիշումից և օտարումից զուտ վնաս	590,198	-
Բռնագանձված գրավների արժեզրկումից կորուստներ	35,628	-
Ավանդների ապահովագրման ծախսեր	76,040	57,287
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	70,292	73,437
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	34,649	26,861
Գովազդի ծախսեր	32,954	46,563
Թարմկարժեք մետաղներով գործառնություններից ծախսեր	-	12,886
Վճարահաշվարկային համակարգի սպասարկման ծախսեր	32,260	25,155
Գրասենյակային ծախսեր	22,135	34,999
Բարեգործական հատկացումներ	23,644	5,836
Գործուղման ծախսեր	9,907	8,624
Վարկերի տրամադրման հետ կապված ծախսեր	17,297	17,589
Ինկասացիայի գծով ծախսեր	16,966	16,912
Վճարված տուգանքներ	10,593	6,577
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	3,114	3,203
Այլ ծախսեր	68,257	54,207
Ընդամենը այլ ծախսեր	1,674,142	948,108

13 Շահութահարկի գծով փոխհատուցում

Հազար ՀՀ դրամ	2016	2015
Հետաձգված հարկ	(425,999)	(7,955)
Ընդամենը շահութահարկի գծով փոխհատուցում	(425,999)	(7,955)

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2015թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով փոխհատուցման և հաշվապահական շահույթի/(վնասի) միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ		2015	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
	2016	դրույթաչափ (%)		
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	2,453,969		(4,182,304)	
Շահութահարկ 20% դրույթաչափով	490,794	20	(836,461)	20
Հարկվող եկամուտ	-	-	16,959	(0.4)
Չնվազեցվող ծախսեր	128,679	5	13,633	(0.4)
Բացասական փոխարժեքային տարբերություն	18,943	1	5,932	-
Չհարկվող եկամուտ			(2,471)	-
Կուտակված հարկային վնասի օգտագործում	(1,210,588)	(49)	(416,135)	10
Չօգտագործված հարկային վնասներից չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվի ազդեցությունը	146,173	6	1,210,588	(29)
Ընդամենը շահութահարկի գծով փոխհատուցում	(425,999)	(17)	(7,955)	0.2

Հարկային վնասը Ընկերությունը կարող է օգտագործել 2017-ից 2018թ. ընկած ժամանակաշրջանում: Ընկերության կանխատեսումները հարկվող շահույթի վերաբերյալ վերանայվել են նախորդ տարվա համեմատությամբ, որի արդյունքում 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հարկային վնասի գծով սպաճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներից 380,000 հազար դրամը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ճանաչվել են:

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	71,245	25,812	97,057
Բռնագանձված ակտիվներ	55,740	7,126	62,866
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	1,461	1,461
Այլ պարտավորություններ	18,860	(1,906)	16,954
Փոխանցվող հարկային վնաս	1,210,588	(684,415)	526,173
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	1,356,433	(651,922)	704,511
Հարկային ակտիվի գնահատում	(1,210,588)	1,064,415	(146,173)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	145,845	412,493	558,338
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(1,631)	329	(1,302)
Հիմնական միջոցներ	(219,089)	13,177	(205,912)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(220,720)	13,506	(207,214)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(74,875)	425,999	351,124

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթուն կամ վնասում ճանաչված	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային արժեթղթեր	1,301	(1,301)	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	82,322	(11,077)	71,245
Բռնագանձված ակտիվներ	55,740	-	55,740
Այլ պարտավորություններ	43,153	(24,293)	18,860
Փոխանցվող հարկային վնաս	416,135	794,453	1,210,588
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	598,651	757,782	1,356,433
Հարկային ակտիվի գնահատում	(416,135)	(794,453)	(1,210,588)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	182,516	(36,671)	145,845
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(969)	(662)	(1,631)
Հիմնական միջոցներ	(253,167)	34,078	(219,089)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(1,282)	1,282	-
Այլ ակտիվներ	(9,928)	9,928	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(265,346)	44,626	(220,720)
Ձուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(82,830)	7,955	(74,875)

14 Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,440,888	1,648,181
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	8,946,057	10,369,404
Թղթակցային հաշիվներ ա յլ բանկերում	606,089	764,322
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,993,034	12,781,907

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի չափով (2015թ.ին՝ համապատասխանաբար 2% և 20%): Այդ միջոցները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 7,042,145 հազար դրամ (2015թ. դրությամբ՝ 5,855,878 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2016թ. ընթացքում Բանկի կողմից իրականացված անկանխիկ գործարքներն իրենցից ներկայացնում են վարկերի մարումներ գրավների բռնագանձման միջոցով 307,549 հազար դրամ գումարով (2015թ.՝ 234,289 հազար դրամ):

15 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պեպոնացված գումարներ ՀՀ ԿԲ-ում	220,000	220,000
Ֆինանսական կազմակերպությունների վարկեր և ավանդներ	-	4,838
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	2,735,249	1,916,400
Վճարահաշվարկային համակագրեր	44,804	13,265
Այլ հաշիվներ	65,087	103,290
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,065,140	2,257,793

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ հաշիվներ հողվածում ներառված են Մաստեր Բարդ վճարային համակարգին անդամակցության համար սառեցված ավանդ 65,087 հազար դրամ գումարով (2015թ.՝ 65,062 հազար դրամ):

Պեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
Հետգնման պայմանագրերով գնված ՀՀ պետական պարտատոմսեր	2,851,505	2,735,249	1,977,574	1,916,400
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գնված արժեթղթեր	2,851,505	2,735,249	1,977,574	1,916,400

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 844,308 հազար դրամ գումարով հետգնման պայմանագրերով գնված արժեթղթերը վերագրավադրվել են Բանկի պարտավորությունների դիմաց: Այս արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվել է որպես «Առևտրային պարտավորություն» և չափվում է իրական արժեքով:

Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	40,969
Դուրս գրում	(40,969)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	-
Դուրս գրում	-
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-

16 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ բաժնեմասային արժեթղթեր –չգնանշվող	31,457	31,457
ՀՀ բաժնեմասային արժեթղթեր –գնանշվող	24,625	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկման պահուստ	(1,493)	(1,493)
Ընդամենը ներդրումներ	54,589	29,964

Բոլոր պարտքային արժեթղթերը ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի ՀՀ բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով հանած արժեզրկման պահուստները, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,507
Հակադարձում	(2,014)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,493
Հակադարձում	-
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,493

17 Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	4,826,249	42,006
ՀՀ ոչ պետական պարտատոմսեր	9,962,837	19,362
Ընդամենը ներդրումներ	14,789,086	61,368

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 9,590,261 հազար դրամ գումարով ՀՀ ոչ պետական պարտատոմսերը թողարկված են Բանկին կապակցված և վերջինիս կապակցված անձանց կողմից:

Ստորև ներկայացվում են նշված արժեթղթերի անվանական տոկոսադրույքները և մարման ժամկետները.

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	%	ժամկետ	%	ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	8.00-13.00	2017-2032	10.00-13.09	2016-2020
ՀՀ ոչ պետական պարտատոմսեր	7.50-12.00	2017-2021	15.00	2016

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,802,317 հազար դրամ գումարով ՀՀ պետական պարտատոմսեր (2015թ.՝ 6,335,310 հազար դրամ) և 2015թ. 2,356,399 հազար դրամ գումարով ՀՀ ոչ պետական պարտատոմսեր գրավադրվել են Բանկի ռեպո համաձայնագրերով պարտավորությունների դիմաց (ծանոթագրություն 18):

18 Ղեկնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ	
	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Զգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր (ծանոթագրություն 17)	2,802,317	6,335,310
ՀՀ ոչ պետական այլ արժեթղթեր (ծանոթագրություն 17)	-	2,356,399
Ընդամենը ներդրումներ	2,802,317	8,691,709

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերով ներգրավված միջոցները կազմում են 2,992,276 հազար դրամ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7,765,981) (ծանոթագրություն 24):

Գրավադրված արժեթղթերը այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գրավադրված են հետզման պայմանագրերով այլ բանկերում գործընկերոջ կողմից վաճառելու և կրկին վերագրավադրելու իրավունքով:

Այս գործարքները կատարվել են ստանդարտ վարկավորման, արժեթղթերի փոխառության և վարկավորման սովորական պայմանների ներքո:

19 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	60,765,070	55,876,700
Ֆակտորինգ	446,595	1,010,422
Օվերդրաֆտ	5,842,364	9,110,357
	67,054,029	65,997,479
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(2,544,371)	(2,486,665)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	64,509,658	63,510,814

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքները ՀՀ դրամով վարկերի համար կազմում են 16.01% (2015թ.՝ 17.77%) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 12.99% (2015թ.՝ 13.21%):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը, այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 2,077,390 հազար դրամ (2015թ.՝ 2,257,733 հազար դրամ) (Տես՝ ծանոթագրություն 22): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք վարկառու (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չորս), որոնց և նրանց հետ կապակցված անձանց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 44,811,502 հազար դրամ (2015թ-ին՝ 35,776,738 հազար դրամ): Ընդորում 36,689,551 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 54.7%-ը կենտրոնացված է Բանկի հետ կապված մեկ վարկառուի և նրան կապակցված անձանց մոտ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 26,900,397 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 40%-ը):

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ունի հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Արդյունաբերություն	2,179,197	3,229,267
Գյուղատնտեսություն	222,753	601,326
Շինարարություն	3,961,868	4,095,165
Առևտուր	2,088,154	3,064,278
Սպասարկում	1,928,554	2,467,687
Սպառողական	6,835,372	10,723,754
Հիփոթեքային	9,384,616	11,074,438
Այլ*	40,453,515	30,741,564
	67,054,029	65,997,479
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(2,544,371)	(2,486,665)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	64,509,658	63,510,814

*2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ճյուղերում ներառված են պետական հիմնարկներին տրամադրված ֆինանսավորումը 36,689,551 հազար դրամի չափով (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 25,901,418 հազար դրամ):

Վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

2016

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբե- րություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Ծառա- յություն	Սպառո- ղական ուլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	193,590	93,760	1,150,168	158,711	201,709	414,526	216,999	57,202	2,486,665
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(12,823)	(82,736)	(1,767,263)	82,933	(661,507)	(1,393,974)	668,688	17,799	(3,148,883)
Դուրսգրում	(78,852)	(21,688)	(6,238)	(282,943)	(21,134)	(604,137)	(817,582)	(28,430)	(1,861,004)
Վերադարձ	81,943	14,674	2,259,640	177,029	558,667	1,667,564	297,648	10,428	5,067,593
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	183,858	4,010	1,636,307	135,730	77,735	83,979	365,753	56,999	2,544,371
Անհատական արժեզրկում	18,206	-	1,633,014	-	3,125	2,214	64,130	-	1,720,689
Խմբային արժեզրկում	165,652	4,010	3,293	135,730	74,610	81,765	301,623	56,999	823,682
	183,858	4,010	1,636,307	135,730	77,735	83,979	365,753	56,999	2,544,371
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես զննհատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	108,544	-	3,632,597	-	15,468	14,491	244,538	-	4,015,638

2015

Չափար ԳՅ դրամ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Ծառայություն	Սպառողական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	186,229	237,298	1,509,631	169,381	16,594	1,224,290	125,756	320,021	3,789,200
Տարվա ծախս/(հակադարձում) Դուրսգրում	1,005,789	(121,201)	2,301,816	320,261	943,804	851,220	718,735	(202,104)	5,818,320
Վերադարձ	(1,275,501)	(109,521)	(2,809,772)	(482,899)	(808,936)	(2,012,006)	(804,892)	(66,507)	(8,370,034)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	277,073	87,184	148,493	151,968	50,247	351,022	177,400	5,792	1,249,179
Անհատական արժեզրկում	193,590	93,760	1,150,168	158,711	201,709	414,526	216,999	57,202	2,486,665
հմբային արժեզրկում	-	18,673	1,064,199	25,540	-	-	41,172	2,052	1,151,636
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	193,590	75,087	85,969	133,171	201,709	414,526	175,827	55,150	1,335,029
	193,590	93,760	1,150,168	158,711	201,709	414,526	216,999	57,202	2,486,665
	-	57,810	3,108,749	187,351	-	-	131,812	27,562	3,513,284

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Չափար ԳՅ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆիզիկական անձիք	16,425,381	22,257,019
Մասնավոր ձեռնարկություններ	13,604,448	15,102,036
Անհատ ձեռնարկատերեր	505,673	1,008,910
Պետական ձեռնարկություններ	36,518,527	27,629,514
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	67,054,029	65,997,479
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	64,509,658	63,510,814

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Չափար ԳՅ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիփոթեքային վարկեր	9,384,616	11,074,438
Վարկային քարտեր	2,791,971	3,361,309
Սպառողական վարկեր	1,734,268	4,345,339
Ոսկու վարկեր	2,289,213	2,982,714
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	12,779	34,392
Գյուղատնտեսական	188,978	432,358
Այլ	23,556	26,469
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր (համախառն)	16,425,381	22,257,019

Ինչպես նշված է 31 ծանոթագրությունում, 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխառվածությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելի ժամկետային վերլուծությունը տես 33 ծանոթագրությունում:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժութային, իրացվելիության ռիսկը բացահայտված է 34 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 30 ծանոթագրությունում:

20 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Հող և շենքեր	Վարձ. հիմն. միջ. գծով կապ.ներդ.	Համա-կարգչային տեխնիկա	Փոխադրա-միջոցներ	Սարքա-վորումներ	Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում	Ընդամենը
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք							
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,719,829	137,178	1,086,358	197,698	628,241	241,633	7,010,937
Ավելացում	35,843	8,198	34,314	44,353	12,500	19,862	155,070
Օտարում	-	(18,241)	(61,360)	(14,207)	(29,856)	-	(123,664)
Վերադասակարգում	59,177	-	(6,357)	-	6,357	(59,177)	-
ճշգրտում	(147,523)	-	-	-	-	-	(147,523)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,667,326	127,135	1,052,955	227,844	617,242	202,318	6,894,820
Ավելացում	-	2,368	13,464	47,984	22,875	4,948	91,639
Օտարում	-	(28,258)	(40,349)	(106,954)	(95,475)	(4,511)	(275,547)
Վերադասակարգում	163,473	-	-	-	39,282	(202,755)	-
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,830,799	101,245	1,026,070	168,874	583,924	-	6,710,912
Կուտակված մաշվածություն							
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,556,183	40,944	821,932	138,025	381,451	-	2,938,535
Մաշվածության ծախս	217,699	8,357	130,752	22,844	80,445	-	460,097
Օտարում	-	(18,241)	(61,360)	(11,026)	(29,834)	-	(120,461)
Վերադասակարգում	-	-	(6,357)	-	6,357	-	-
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,773,882	31,060	884,967	149,843	438,419	-	3,278,171
Մաշվածության ծախս	137,197	14,015	33,385	27,024	99,798	-	311,419
Օտարում	-	(28,256)	(39,510)	(84,148)	(95,317)	-	(247,231)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,911,079	16,819	878,842	92,719	442,900	-	3,342,359
Մնացորդային արժեք							
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,919,720	84,426	147,228	76,155	141,024	-	3,368,553
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,893,444	96,075	167,988	78,001	178,823	202,318	3,616,649

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի սեփականությունը հանդիսացող հողատարածքի և շենքի վերագնահատումը կատարվել է 31 դեկտեմբերի 2016թ. դրությամբ անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատում 1,926,611 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով Բանկի սեփականությունը հանդիսացող շենքի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Հիմնական միջոցների իրական արժեքի հիերարխիայի համար տես ծանոթագրություն 31.3-ը:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից:

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 490,916 հազար դրամ (2015թ.՝ 598,366 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 92,520 հազար դրամ (2015թ.՝ 141,841 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային պարտավորություններ (2015թ.՝ 990 հազար դրամ):

21 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	34,396	128,835	3,375	166,606
Ավելացում	7,732	-	-	7,732
Օտարում	(23,263)	(337)	-	(23,600)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18,865	128,498	3,375	150,738
Ավելացում	8,457	1,000	-	9,457
Օտարում	(7,997)	(4,172)	(2,295)	(14,464)
Վերադասակարգում	23,161	(23,161)	-	-
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	42,486	102,165	1,080	145,731
Կուտակված անորոշացիա				
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	23,257	49,756	732	73,745
Մասհանումներ	6,885	15,673	108	22,666
Օտարում	(23,263)	(337)	-	(23,600)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,879	65,092	840	72,811
Մասհանումներ	10,330	17,180	108	27,618
Օտարում	(7,997)	(3,353)	-	(11,350)
Վերադասակարգում	12,733	(12,733)	-	-
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,945	66,186	948	89,079
Մնացորդային արժեք				
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,541	35,979	132	56,652
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,986	63,406	2,535	77,927

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ոչ նյութական ակտիվներ առկա չեն (2015թ.՝ 2,510 հազար դրամ):

Ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չի ունեցել պայմանագրային պարտավորություններ (2015թ.՝ ոչինչ):

22 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն համդիսացող գրավների տնօրինման արդյունքում ձեռք բերված ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների մասնրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	2,007,948	2,179,467
Փոխադրամիջոցներ	7,253	10,751
Այլ	62,189	67,515
Ընդամենը	2,077,390	2,257,733

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել գրավի իրացմանը պատշաճ կերպով և ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի համաձայն վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

23 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	981,939	290,517
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	981,939	290,517
Արժեզրկումից պահուստներ ֆինանսական ակտիվների գծով	(45,096)	(29,387)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	936,843	261,130
Կանխավճարներ մատակարարներին	14,034	11,257
Թանկարժեք մետաղներ	127,104	121,616
Պահեստ	25,691	20,062
Այլ	32,563	23,850
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	199,392	176,785
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,136,235	437,915

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Չափար ԳՅ դրամ	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,397
Տարվա ծախս	46,366
Դուրս գրում	(167,399)
Վերադարձ	140,023
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	29,387
Տարվա ծախս	2,283,283
Դուրս գրում	(2,322,902)
Վերադարձ	55,328
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	45,096

2016թ. դուրս գրված այլ ակտիվների ընդհանուր գումարում ներառված 2,249,422 հազ. ՀՀ դրամը իրենից ներկայացնում է մեկ անձից պահանջի իրավունքի զիջման պայմանագրով զիջված վարկերի գծով ստացվելիք գումարը, որը գործարքի կնքման պահին ճանաչվել է արժեզրկված:

24 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Չափար ԳՅ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ռեպո համաձայնագրեր ԳՅ ԿԲ-ի հետ	-	7,765,981
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ	2,992,276	-
Վարկեր բանկերից	-	13,133,456
Բանկերի թրթակցային հաշիվներ	166,268	1,683,470
Ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	4,367,359	1,001,746
Այլ ֆինանսական հաստատությունների բանկային հաշիվներ	13,042	32,424
Վարկեր այլ ֆինանսական հաստատություններից	2,781,547	2,802,842
Այլ պարտավորություններ	1,577	35,381
Ընդամենը պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,322,069	26,455,300

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերը բանկերից 10,512,415 հազար դրամ գումարով (80%) կենտրոնացված են չորս ֆինանսական կազմակերպություններում:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կա մեկ ֆինանսական կազմակերպություն, որից ներգրավված ավանդի մնացորդը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ առկա չէ): 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս ավանդի ընդհանուր գումարը կազմում է 3,910,941 հազար դրամ:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերը այլ ֆինանսական հաստատություններից 2,781,547 հազար դրամ գումարով (100%) կենտրոնացված են երկու ֆինանսական կազմակերպություններում (2015թ.՝ 2,802,842 հազար դրամ (100%)) կենտրոնացված երկու ֆինանսական կազմակերպություններում:

Բանկերից և ֆինանսական հաստատություններից բոլոր վարկերը և ավանդները ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2016թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.23% (2015թ.՝ 8.16%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 8.38% (2015թ.՝ 7.43%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2015թ.՝ նույնպես):

25 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Չազար ԳՅ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԳՅ կառավարություն		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	714,233	529,122
Ստացված վարկեր	68,900	227,872
	783,133	756,994
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	3,490,695	4,342,483
Ժամկետային ավանդներ	17,081,663	9,895,431
	20,572,358	14,237,914
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	6,495,392	5,213,222
Ժամկետային ավանդներ	31,287,341	29,871,540
	37,782,733	35,084,762
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	59,138,224	50,079,670

Հաճախորդների ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույք:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կառավարության նկատմամբ պարտավորություններում ներառված է Գյուղացիական ֆինանսավորման կառույց ԾԻԳ-ից ներգրավված 67,715 հազար դրամ վարկը (2015թ.՝ 158,257 հազար դրամ), ինչպես նաև Գերմանա-Հայկական հիմնադրամի կողմից «Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման» ծրագրի շրջանակում ստացված վարկերը 1,185 հազար դրամ գումարով (2015թ.՝ 69,615 հազար դրամ):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, ակրեդիտիվների, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով 6,382,468 հազար դրամ գումարով (2015թ.՝ 3,231,114 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ երկու հաճախորդների, այդ թվում փոխկապակցված անձանց միջոցների ընդհանուր գումարը (ներառյալ Բանկի հետ կապակցված անձինք, տես ծանոթ. 30) կազմում է 23,418,549 հազար դրամ (2015թ.՝ 13,188,102 հազար դրամ) կամ հաճախորդներից ներգրավված միջոցների և ստորադաս փոխառության (բացառությամբ ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորությունների) ընդհանուր գումարի 35.44% (2015թ.՝ 24.14%):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 12.41%

(2015թ.՝ 11.74%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 7.90% (2015թ.՝ 9.03%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2015թ.՝ ոչինչ):

26 Ստորադաս փոխառություն

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստորադաս փոխառություն այլ կազմակերպություններից	7,729,539	5,305,313
Ընդամենը ստորադաս փոխառություններ	7,729,539	5,305,313

Ստորադաս փոխառությունը երկարաժամկետ փոխառություն է, որը Բանկի լուծարման դեպքում կլինի ստորադաս Բանկի այլ պարտավորությունների նկատմամբ, ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

Իրավաբանական անձանց կողմից ներգրավված ստորադաս փոխառությունների մարման ժամկետ է սահմանված մինչև 2026թ.:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամով ստորադաս փոխառությունների գծով միջին արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 13.56% (2015թ.՝ 13.48%), ԱՄՆ դոլարով փոխառությունների գծով 7.81% (2015թ.՝ 5.98%):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2015թ.՝ ոչինչ):

27 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վճարվելիք գումարներ	69,499	85,599
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	52,830	48,435
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	122,329	134,034
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	36,625	34,225
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	8,040	8,516
Այլ	21,996	42,402
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	66,661	85,143
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	188,990	219,177

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	8,516	9,654
Եկամտի ճանաչում (Ծանոթ.9)	(476)	(1,138)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,040	8,516

28 Սեփական կապիտալ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 23,261,150 հազար դրամ (2015թ.՝ 11,061,150 հազար դրամ):

Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 465,223 սովորական բաժնետոմսերից 50,000 դրամ դրամ անվանական արժեքներով:

2016թ. Բանկը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 12,200,000 հազար դրամով (2015թ.՝ 4,500,000 հազար դրամ):

Բանկի բաժնետերերն են՝

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում,%	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում,%
Հայաստանի Բիզնես Հիմնադրամ ՓԲԸ	12,030,100	51.72	4,500,000	40.7
Արցախի Ներդրումային Հիմնադրամ	7,500,000	32.24	-	-
Սիրմակես Վարտան Նազարեթի	-	-	2,830,150	25.6
Կապիտեյան Հրաչ-Ներսես	2,563,800	11.02	2,563,800	23.2
Ներսիսյան Կանո Սերգեյի	354,750	1.53	354,750	3.2
Սելեֆյան Արդեն	334,250	1.44	334,250	3.0
Գաբրիելյան Իննա Վալերիի	328,100	1.41	328,100	2.9
Այլ(թվով 5 բաժնետեր)	150,150	0.65	150,100	1.4
	23,261,150	100	11,061,150	100

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է բաժնետերերի կողմից ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել կապիտալը ՀՀ դրամով:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

29 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ:

Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկներում: Դեկլարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե դեկլար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Դեկլարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի դեկլարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում հաշվեկշռում:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են՝

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	721,884	907,858
Տրամադրված երաշխիքներ	666,130	895,513
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,388,014	1,803,371

Վարկային պարտավորությունների և երաշխիքների պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարում:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով վարձակալում է շենք և տարածքներ: Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	208,365	256,570
1-5 տարի	678,014	924,630
5 տարուց ավելի	73,775	36,442
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության զծով	960,154	1,217,642

Պայմանագրային պարտավորություններ

Պայմանագրային պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթ. 20, 21-ում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն:

Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքեար:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2016		2015	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Մինչև մարտն ժամկետը պահվող ներդրումներ				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ձեռք բերված	9,590,261	-	-	-
Տարվա ընթացքում մարված	-	-	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,590,261	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	4,392,740	24,465	4,069,057	43,017
Նոր կապակցված անձի վարկի մնացորդ	36,689,551	-	-	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	10,612,712	57,384	3,486,400	35,237
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(10,559,340)	(54,007)	(3,162,717)	(53,789)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	41,135,663	27,842	4,392,740	24,465
Արժեզրկումից պահուստ	(46,703)	(278)	(43,927)	(245)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	41,088,960	27,564	4,348,813	24,220
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	383	-	699	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված գումարներ	6,729,092	-	5,780,459	-
Տարվա ընթացքում մարված գումարներ	(6,724,257)	-	(5,780,775)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	5,218	-	383	-
Ստացվելիք այլ գումարներ	898,289	-	48,480	-
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	1,667,739	-	759,387	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված գումարներ	4,001,877	-	11,633,472	-
Տարվա ընթացքում մարված գումարներ	(5,504,616)	-	(10,725,120)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	165,000	-	1,667,739	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	3,633,275	665,161	4,223,271	779,173
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	51,908,179	201,181	29,990,077	746,189
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(51,662,865)	(785,957)	(30,580,073)	(860,201)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,878,589	80,385	3,633,275	665,161
Ստորադաս փոխառություն	7,729,539	-	850,667	-
դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Տրամադրված երաշխիքներ	-	59,036	-	41,119
Բռնագանձված գրավի իրացում	194,332	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ	910,982	1,502	624,720	2,874
Տոկոսային ծախսեր	1,224,362	7,702	415,808	50,313
Արժեզրկման (ծախս)/ հակադարձում	(2,776)	(33)	36,899	185
Բռնագանձված գրավի իրացումից զուտ եկամուտ	98	-	-	-
Այլ ծախսեր(վարձակալություն)	113,734	-	41,625	-

Տնօրեններին և ղեկավար անձնակազմի այլ անդամներին (և ընտանիքի անդամներին) տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը ունեն 1-ից 18 տարի մարման ժամկետ և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 7.5-24% (2015թ.՝ 12-18%, 1-ից 13 տարի): Տնօրեններին տրամադրված վարկերը ապահովված են ոսկով, անշարժ գույքով, դրամական միջոցներով և այլ գույքով:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2016	2015
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	239,419	209,677
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	239,419	209,677

31 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ՝ անշարժ գույքի և բռնագանձված գույքի, գնահատման համար: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Բանկի ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

31.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	10,993,034	-	10,993,034	10,993,034
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	3,065,140	-	3,065,140	3,065,140
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	14,226,353	-	14,226,353	14,789,086
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	3,075,698	-	3,075,698	2,802,317
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	64,509,658	-	64,509,658	64,509,658
Այլ ակտիվներ	-	936,843	-	936,843	936,843
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	10,322,069	-	10,322,069	10,322,069
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	59,138,224	-	59,138,224	59,138,224
Ստորադաս փոխառություն	-	7,729,539	-	7,729,539	7,729,539
Այլ պարտավորություններ	-	122,329	-	122,329	122,329
<hr/>					
Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	12,781,907	-	12,781,907	12,781,907
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	2,257,793	-	2,257,793	2,257,793
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	61,368	-	60,228	61,368
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	7,847,400	-	7,538,874	7,847,400
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	63,510,814	-	63,510,814	63,510,814
Այլ ակտիվներ	-	261,130	-	261,130	261,130
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	26,455,300	-	26,455,300	26,455,300
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	50,079,670	-	50,079,670	50,079,670
Ստորադաս փոխառություն	-	5,305,313	-	5,305,313	5,305,313
Այլ պարտավորություններ	-	134,034	-	134,034	134,034

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 6% մինչև 24% տարեկան (2015թ. 7.5% մինչև 24% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների իրական արժեքը հիմնված է շուկայում գործող տոկոսադրույքների վրա: Այն արժեթղթերի իրական արժեքը, որոնց վերաբերյալ բացակայում են գնանշումները, հիմնված են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկի վրա, որոնք զեղչվում են տարվա վերջին շուկայում գործող տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

31.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ընդամենը
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	24,625	-	-	24,625
ԶՈՒՏ ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔ	24,625	-	-	24,625

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	3,416	-	3,416
Ընդամենը	-	3,416	-	3,416
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություն	-	3,214	-	3,214
Առևտրային պարտավորություններ	-	844,308	-	844,308
Ընդամենը	-	847,522	-	847,522
ՁՈՒՏ ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	(844,106)	-	(844,106)

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չզննանշվող ՀՀ բաժնետոմսեր

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը ՀՀ չզննանշվող ներդրումներում չի կարող չափվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 16-ը:

31.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հող և շենքեր	-	-	4,830,799	4,830,799
Ընդամենը	-	-	4,830,799	4,830,799
ՁՈՒՏ ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	4,830,799	4,830,799

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հող և շենքեր	-	-	4,667,326	4,667,326
Ընդամենը	-	-	4,667,326	4,667,326
ՁՈՒՏ ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	4,667,326	4,667,326

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս

մակարդակում ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբից մինչև վերջ կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	Հողատարածք և շենքեր	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,667,326	4,667,326
Վերադասակարգում	163,473	163,473
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,830,799	4,830,799
ԶՈՒՏ ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔ	4,830,799	4,830,799

Հազար ՀՀ դրամ	Հողատարածք և շենքեր	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,719,829	4,719,829
Ավելացում	35,843	35,843
Վերադասակարգում	59,177	59,177
Շջգրում	(147,523)	(147,523)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,667,326	4,667,326
ԶՈՒՏ ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔ	4,667,326	4,667,326

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որոնք արտացոլում են նմանատիպ գույքերի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հողին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

Հողը և շենքերը վերագնահատվել են 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին:

Նշանակալի չդիտարկվող ներդրումը՝ վերոնշյալ հողին հատուկ գործոնների ճշգրտումն է: Այս ճշգրտումների ծավալն ու ուղղությունը կախված է դիտարկվող շուկայում նմանատիպ գույքի գործարքների քանակից և բնույթից, որոնք կիրառվում են որպես գնահատման մեկնարկային կետ: Չնայած նրան, որ այս ելակետային տվյալը սուբյեկտիվ դատողություն է, ղեկավարությունը գտնում է, որ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունները նյութապես ազդեցություն չեն ունենա ընդհանուր գնահատման վրա:

32 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների

հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է մնանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների ամախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների ամախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
				Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.15)	2,735,249	-	2,735,249	2,735,249	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ. 18)	2,802,317	-	2,802,317	2,992,276	-	(189,959)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների ամախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների ամախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
				Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.15)	1,916,400	-	1,916,400	1,916,400	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.18)	8,610,289	-	8,610,289	8,691,709	-	(81,420)

33 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված

պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 34.3-ում.

Հազար ՀՀ դրամ

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,993,034	-	-	10,993,034	-	-	-	10,993,034
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,065,140	-	-	3,065,140	-	-	-	3,065,140
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	54,589	-	-	54,589	-	-	-	54,589
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	156,683	752,357	1,218,810	2,127,850	12,072,154	589,082	12,661,236	14,789,086
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	2,802,317	-	-	2,802,317	-	-	-	2,802,317
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13,032,291	10,340,657	17,605,711	40,978,659	18,909,820	4,621,179	23,530,999	64,509,658
Այլ ակտիվներ	259,327	96,788	435,546	791,661	145,182	-	145,182	936,843
	30,363,381	11,189,802	19,260,067	60,813,250	31,127,156	5,210,261	36,337,417	97,150,667
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ-ԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,885,017	478,396	177,782	7,541,195	873,305	1,907,569	2,780,874	10,322,069
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,164,682	9,425,758	18,975,441	40,565,881	12,773,770	5,798,573	18,572,343	59,138,224
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	-	-	7,729,539	7,729,539	7,729,539
Այլ պարտավորություններ	122,329	-	-	122,329	-	-	-	122,329
	19,172,028	9,904,154	19,153,223	48,229,405	13,647,075	15,435,681	29,082,756	77,312,161
Զուտ Դիրք	11,191,353	1,285,648	106,844	12,583,845	17,480,081	(10,225,420)	7,254,661	19,838,506
Կուտակված ճեղքվածք	11,191,353	12,477,001	12,583,845		30,063,926	19,838,506		

Հազար ՀՀ դրամ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12,781,907	-	-	12,781,907	-	-	-	12,781,907
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,257,793	-	-	2,257,793	-	-	-	2,257,793
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	3,416	-	-	3,416	-	-	-	3,416
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	29,964	-	-	29,964	-	-	-	29,964
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	24,914	-	19,363	44,277	12,742	4,349	17,091	61,368
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	61,368	-	1,334,763	1,396,131	6,127,067	1,168,511	7,295,578	8,691,709
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	9,170,532	8,422,363	8,379,394	25,972,289	26,200,713	11,337,812	37,538,525	63,510,814
Այլ ակտիվներ	261,130	-	-	261,130	-	-	-	261,130
	<u>24,591,024</u>	<u>8,422,363</u>	<u>9,733,520</u>	<u>42,746,907</u>	<u>32,340,522</u>	<u>12,510,672</u>	<u>44,851,194</u>	<u>87,598,101</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ-ԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23,252,024	106,963	293,471	23,652,458	670,043	2,132,799	2,802,842	26,455,300
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	14,198,938	5,720,367	14,422,012	34,341,317	11,088,690	4,649,663	15,738,353	50,079,670
Առևտրային պարտավորություններ	-	-	-	-	757,772	86,536	844,308	844,308
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություն	3,214	-	-	3,214	-	-	-	3,214
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	-	2,922,347	2,382,966	5,305,313	5,305,313
Այլ պարտավորություններ	134,034	-	-	134,034	-	-	-	134,034
	<u>37,588,210</u>	<u>5,827,330</u>	<u>14,715,483</u>	<u>58,131,023</u>	<u>15,438,852</u>	<u>9,251,964</u>	<u>24,690,816</u>	<u>82,821,839</u>
Զուտ դիրք	<u>(12,997,186)</u>	<u>2,595,033</u>	<u>(4,981,963)</u>	<u>(15,384,116)</u>	<u>16,901,670</u>	<u>3,258,708</u>	<u>20,160,378</u>	<u>4,776,262</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>(12,997,186)</u>	<u>(10,402,153)</u>	<u>(15,384,116)</u>		<u>1,517,554</u>	<u>4,776,262</u>		

34 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից

պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Տնօրինության խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման և իրականացման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ, որպեսզի ապահովեն կառավարման անկախ գործընթացը:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է

ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Տնօրինությանը, ռիսկերի կոմիտեին և բոլոր բաժինների ղեկավարներին: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, արժեքը ներառյալ ռիսկը (VaR), իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների: Եռամսյակային կտրվածքով ավագ ղեկավարող անձնակազմը որոշում է պահուստի ստեղծման անհրաժեշտությունը վարկային կորուստների համար: Տնօրինությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Բանկի բոլոր մակարդակների համար կազմվում են ռիսկերի վերաբերյալ տարբեր հաշվետվություններ, որոնք տարածվում են, որպեսզի Բանկի բոլոր բաժիններին ապահովեն հասանելիություն ընդհանուր, անհրաժեշտ և ժամանակին համապատասխան տեղեկատվությանը:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում կարճատև խորհրդակցություն ղեկավարության և Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է արժեքը ներառյալ ռիսկը VaR, ներդրումները, իրացվելիությունը, ինչպես նաև ռիսկի մակարդակում փոփոխությունները:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, ակցիաների արժեքի փոփոխության ռիսկի, վարկային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Բանկն ակտիվ կիրառում է ապահովումը, իր պարտքային ռիսկի նվազեցման համար (հավելյալ տեղեկությունը տե՛ս ստորև):

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են մմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են մմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի վարկային պորտֆելում և արժեթղթերում ներդրումներում առկա են էական կետրոնացումներ մեկ անձի և նրա հետ կապակցված անձանց հետ համապատասխանաբար 36,689,551 հազար դրամ և 9,590,261 հազար դրամ գումարներով, որը կազմում է Բանկի ակտիվների 45%-ը: Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ նշված վարկերի և պարտատոմսերի մարումները, կիրականացվեն պայմանագրային ժամկետներում և կենտրոնացումները ապագայում Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառ չեն հանդիսանա:

34.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք կապված են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրման, ինչպես նաև ներդրումային գործունեության հետ: Ռիսկն առկա է նաև մի շարք հետհաշվեկշռային հոդվածներում: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից: Համապատասխան հաշվետվություններն ու վերլուծությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Վարչությանը:

Բանկում պարտքային ռիսկը կառավարվում է համաձայն Բանկի վարկային քաղաքականության և ոլորտը կարգավորող այլ ներքին իրավական ակտերի: Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից կատարվում է վարկային պորտֆելի օրական կտրվածքով մոնիտորինգ, կառուցված շարքերի հիման վրա վարկային պորտֆելի դինամիկայի հաշվարկ և պորտֆելի որակի վերլուծություն ըստ պրոդուկտների ու մասնաճյուղերի, ինչի հիման վրա կատարվում են վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը իրականացնում է նաև որոշ վարկատեսակների վարկերի մոնիտորինգ հաստատված ընթացակարգերով, իսկ հարկ եղած դեպքում այլ վարկեր ելնելով վարկառուի վարկունակության վատթարացումից: Բանկի տրամադրվող վարկերը հաստատվում են նաև ռիսկերի վարչության կողմից ներքին իրավական ակտերի պահանջների համաձայն նվազեցնելով վարկային ռիսկը:

2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

34.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,993,034	-	-	10,993,034
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,328,994	282,803	453,343	3,065,140
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	54,589	-	-	54,589
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ արժեթղթեր	14,789,086	-	-	14,789,086
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված	2,802,317	-	-	2,802,317
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	64,507,994	-	1,664	64,509,658
Այլ ակտիվներ	128,430	-	808,413	936,843
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	95,604,444	282,803	1,263,420	97,150,667
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	86,829,526	606,604	161,971	87,598,101

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ծանոթագրություն 19-ում:

34.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի գծով վարկային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժուրային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Մտորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և դեբիտորական պարտքերը,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	19,495,450	24,460,615
Ոսկի	2,270,895	2,980,959
Կազմակերպությունների երաշխիքներ	-	14,198
Մեքենաներ	299,219	263,517
Կանխիկ դրամական միջոցներ	4,164,238	4,276,114
Պաշարներ	440,407	999,112
Սարքավորումներ	60,067	18,472
Կառավարության երաշխիք	37,073,389	27,910,538
Ապահովվածություն չունեցող	1,077,881	1,183,280
Այլ գրավ	2,172,483	3,890,674
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին (համախառն)	67,054,029	65,997,479

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Մակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

34.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հատույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չսպահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Հարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2016	2015
Արդյունաբերություն	8%	6%
Գյուղատնտեսություն	1.8%	14%
Շինարարություն	-	9%
Առևտուր	6.5%	5%
Սպասարկում	3.9%	8%
Սպառողական	1.2%	4%
Հիփոթեքային	3.3%	2%
Այլ	1.4%	1%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Մինչև 90 օր	91 –ից 270 օր	Ընդամենը
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ</i>			
Արդյունաբերություն	1,436	12,396	13,832
Գյուղատնտեսություն	34,039	-	34,039
Առևտուր	130,994	17,092	148,086
Սպասարկում	8,543	37,753	46,296
Սպառողական	176,653	170,410	347,063
Հիփոթեքային	187,121	195,713	382,834
Ընդամենը	538,786	433,364	972,150

Հազար ՀՀ դրամ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի
 դրությամբ

	Մինչև 90 օր	91 –ից 270 օր	Ընդամենը
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ</i>			
Արդյունաբերություն	51,628	57,941	109,569
Գյուղատնտեսություն	25,979	30,840	56,819
Շինարարություն	-	8,190	8,190
Առևտուր	48,585	172,970	221,555
Տրանսպորտ և կապ	6,485	1,698	8,183
Սպասարկում	34,714	23,366	58,080
Սպառողական	413,371	361,623	774,994
Հիփոթեքային	407,156	445,662	852,818
Ընդամենը	987,918	1,102,290	2,090,208

34.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ:

34.2.2 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժութային ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով ստանդարտ և ՎաՌ մեթոդաբանություններից: Օրական կտրվածքով կատարվում է արտարժութային կուրսերի մոնիթորինգ, որի հիման վրա ամսվա վերջին գալիք ամսվա համար կատարվում է արտարժութային փոխարժեքների կանխատեսում: Վարչությունը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժութները, որոնք կարող են ազդել 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժութի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժութի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված կապիտալի գործիքների իրական արժեքի փոփոխման հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցու- թյունը կապի- տալի վրա	Փոփոխու- թյուն արտ- արժույթի փոխարժե- քում, տոկոս	Ազդեցու- թյունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցու- թյունը կապիտալի վրա
ԱՄՆ դոլար	5	10,474	10,474	5	21,440	21,440
ԱՄՆ դոլար	(5)	(10,474)	(10,474)	(5)	(21,440)	(21,440)
Եվրո	8	10,026	10,026	8	794	794
Եվրո	(8)	(10,026)	(10,026)	(8)	(794)	(794)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,066,447	3,835,144	91,443	10,993,034
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,961,718	97,439	5,983	3,065,140
Վաճառքի համար նատչելի ներդրումներ	54,589	-	-	54,589
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	13,060,713	1,728,373	-	14,789,086
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	2,802,317	-	-	2,802,317
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30,423,166	34,086,492	-	64,509,658
Այլ ակտիվներ	212,416	724,427	-	936,843
	56,581,366	40,471,875	97,426	97,150,667
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,175,101	146,849	119	10,322,069
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	22,730,308	36,385,972	21,944	59,138,224
Ստորադաս փոխառություն	3,856,008	3,873,531	-	7,729,539
Այլ պարտավորություններ	122,159	170	-	122,329
	36,883,576	40,406,522	22,063	77,312,161
Զուտ դիրք 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,697,790	65,353	75,363	19,838,506
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին	1,321,663	66,351	-	1,388,014
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	38,713,119	48,833,537	48,029	87,594,685
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	36,828,648	45,984,079	5,898	82,818,625
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	3,288,386	(3,288,184)	-	202
Զուտ դիրք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,172,857	(438,726)	42,131	4,776,262
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին	1,641,432	161,939	-	1,803,371

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

34.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի գսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Պեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.	Աուդիտ չարված	
	2016, %	2015, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	22.21	17.6
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	141.06	118.86

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների:

Ստորև ներկայացվում է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 33-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ֆպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցախանց կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,905,678	482,647	183,950	1,116,326	2,963,145	11,651,746
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,165,379	9,517,441	20,153,499	15,312,480	10,509,814	67,658,613
Ստորադաս փոխառություն	68,705	137,410	618,347	3,297,850	7,715,458	11,837,770
Այլ պարտավորություններ	122,329	-	-	-	-	122,329
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	19,262,091	10,137,498	20,955,796	19,726,656	21,188,417	91,270,458
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,121,884	6,990	200,104	59,036	-	1,388,014
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ, 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	37,789,229	6,158,252	16,007,959	20,859,965	9,570,780	90,386,185
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ <i>Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք	1,931,786	-	-	-	-	1,931,786
Արտահոսք	(1,935,000)	-	-	-	-	(1,935,000)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	908,977	528,443	18,952	346,999	-	1,803,371

Բանկը ներգրավել է էական գումարներով միջոցներ բաժնետերերից և կապակցված կողմերից: Նշված գումարների ցանկացած էական վերադարձ կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Բանկի ղեկավարությունը վստահ է, որ ֆինանսավորման ներկայիս մակարդակը կպահպանվի տեսանելի ապագայում, և միջոցների վերադարձի ռեպրում նա կտեղեկացվի նախապես, ինչը հնարավորություն կտա Բանկին ժամանակին իրացնելու իր իրացվելի միջոցները և վերադարձնելու պարտքը:

34.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկերի կառավարման բարձրագույն մարմինը Բանկի Վարչությունն է, որը պատասխանատու է գործառնական ռիսկերի վերահսկման համար: Գործառնական ռիսկը Բանկում բանկային գործարքների սահմանված կարգի և ընթացակարգերի՝ գործող օրենսդրությանը անհամապատասխանության կամ դրանց խախտման, Բանկի աշխատակիցների անիրազեկության կամ սխալների, Բանկի կողմից կիրառվող տեղեկատվական, տեխնոլոգիական և այլ համակարգերի ֆունկցիոնալ հնարավորությունների անբավարարության հետևանքով վնասների առաջացման ռիսկն է: Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ: Գործառնական ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան

սահմանաչափերի, Բանկի կողմից իրականացվող ցանկացած գործարքի ընթացքում կրկնակի ստուգման սկզբունքի միջոցով: Գործառնական ռիսկի առավել արդիական տեսակների կառավարումը նկարագրված է ստորև:

Իրավական ռիսկ. Բանկի բոլոր ստանդարտ պայմանագրերի օրինակելի ձևերը մշակվում են Բանկի Իրավաբանական վարչության կողմից համապատասխան ստորաբաժանման հետ համագործակցության միջոցով և հաստատվում են Բանկի Վարչության կողմից: Բանկի առօրյա գործունեության ընթացքում Բանկի և երրորդ անձանց հետ փոխհարաբերությունները կարգավորող ոչ ստանդարտ պայմանագրերի կիրառումը թույլատրվում է միայն այդ պայմանագրերի վերաբերյալ Բանկի Իրավաբանական վարչության կողմից եզրակացության առկայության դեպքում:
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (SS) հետ առնչվող ռիսկերը կառավարվում են Բանկում գործող ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:
Գործընթացի ռիսկի գսպման մեխանիզմներ են՝

- բոլոր բիզնես գործընթացների կանոնակարգումը ներքին իրավական ակտերի միջոցով,
- Բանկի ակտիվների և առավել կարևոր փաստաթղթերի (այդ թվում՝ վարկային պայմանագիր) ֆիզիկական պաշտպանվածությունը,
- սահմանաչափերի սահմանումը և պահպանումը,
- գույքի և գրառումների համատեղ պահպանումը,
- տվյալների գրանցամատյանների կիրառումը և արխիվացումը,
- գործընթացների ժամանակ երկու աչքի սկզբունքի կիրառումը:

Ներքին աուդիտը պարբերաբար տալիս է Բանկի ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության և Բանկի ռիսկերին համարժեք լինելու գնահատական և հսկողություն է իրականացնում Բանկի գործունեության և գործառնական ռիսկերի նկատմամբ:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

35 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները, ստորադաս փոխառությունները:

2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Չազար 33 դրամ	Աուդիտ չարված	
	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիմնական կապիտալ	12,246,408	6,954,106
Լրացուցիչ կապիտալ	5,617,829	3,477,053
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	17,864,237	10,431,159
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	43,192,062	52,789,266
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	41.36%	19.76%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ պահանջները:

2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ:

